

Met kinderen en tieners de stad van morgen plannen

Stad en stedelijkheid staan vandaag hoog op de agenda van samenleving, beleid en politiek. Verstedelijking roept op tot nieuwe vormen van ruimtegebruik, solidariteit, gemeenschap en burgerschap. Steden gaan op zoek naar manieren om duurzamer, economischer,... te worden. Kindvriendelijkheid wordt in dat kader een streefdoel voor heel wat steden (en gemeenten). Wat kindvriendelijkheid precies inhoudt, wordt op heel diverse wijzen ingevuld. In deze KIDS-gids benaderen we de kindvriendelijke stad als een stad die kinderen en tieners betreft in het nadenken over de stad en stedelijkheid van morgen.

Onze omgeving verstedelijkt steeds meer. Met verstedelijking verwijzen we naar huidige processen als het uitdeinen van de stad en het beetje bij beetje volbouwen van de beschikbare ruimte, maar vooral naar een aantal economische, sociaal-politieke, ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen die zich ook buiten de grenzen van de stad voordoen. Denken we maar aan economische processen zoals recreatie en toerisme; sociale processen zoals

migratie, dienstverlening, werkloosheid, diversiteit of ongelijkheid; en ruimtelijke processen zoals gebiedsuitbreiding, verdichting of mobiliteit. Dezelfde stedelijke processen voltrekken zich in stedelijke én verstedelijkte ruimtes, al zijn ze daar dan vaak minder geconcentreerd of doen ze zich voor op een ander schaalniveau. Het lijkt ons dan ook niet nodig om een harde grens te trekken tussen stedelijke, verstedelijkte of (nog) niet-stedelijke ruimte.

Hoewel verstedelijking een brede maatschappelijke ontwikkeling is, vormt de stad ook een biotoop op zich, met eigen logica's, sferen, uitdagingen en mogelijkheden. Meer specifiek onderscheidt de stad zich op ruimtelijk, sociaal en cultureel vlak van de rest van de wereld. De stad staat in de eerste plaats voor een specifieke ruimtelijke structuur, onder meer gekenmerkt door een hoge dichtheid, begrensdheid,... en functionele vermenging. Daarnaast staat de stad voor een specifieke manier van samenleven waarin processen van (super)diversiteit, anonimiteit en pluraliteit vaak sterker doorwerken dan

in minder verstedelijkte gebieden. Tot slot staat de stad voor een specifieke culturele context waarin een diversiteit aan culturele referentiekaders de stad herschrijven. Het samenleven in de stad wordt gekenmerkt door een voortdurend onderhandelen tussen stedelijke burgers over specifieke stedelijke vraagstukken. Deze continue onderhandeling draagt een bijzondere pedagogische opdracht in zich.

De beschreven processen dwingen ons om bewust(er) om te gaan met planning en ontwerp van de stedelijke ruimte. Een democratische en doordachte stedelijke planning beperkt zich niet enkel tot de ruimtelijke aspecten, maar is er zich van bewust dat ze ook tussenkomt in sociale en pedagogische processen. De stedelijke context vraagt een democratische planning waarin stedelijke actoren in een gedeeld leerproces samen de toekomst van de stad bedenken en uittekenen.

In deze publicatie willen we – aan de hand van de idee van een kindvriendelijke stad – pleiten voor een stedelijke planning

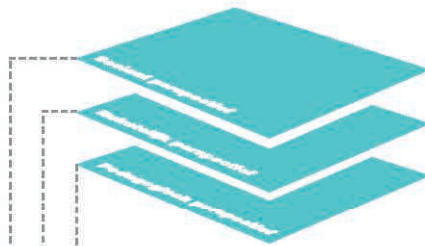
met specifieke groepen in plaats van voor deze groepen. Dit houdt in dat interventiestrategieën worden gekozen en vormgegeven die het perspectief van verschillende groepen meenemen en deze groepen erkennen als volwaardige burgers, die betekenisvol kunnen nadenken over de toekomst van de stad.

In **deel I** van deze gids vertalen we de idee van **kindvriendelijkheid** vanuit een **sociaal-ruimtelijk-pedagogisch kader** naar **vijf ambities voor een kindvriendelijke stad**. Vanuit die ambities geven we aan op welke manier planning kan bijdragen aan een kindvriendelijke stad. Vervolgens schuiven we het **KIDS-model** naar voren dat vanuit verschillende **interventiestrategieën** kan ingezet worden om samen met kinderen en tieners na te denken over de toekomst van de stad. In **deel II** van deze KIDS-gids laten we aan de hand van **4 cases en 9 tools** zien hoe dit model in de concrete praktijk kan worden ingezet.

1 Sociaal - ruimtelijk - pedagogisch kader

Een multidisciplinaire taal die sociale, ruimtelijke en pedagogische betekenissen van de stad met elkaar verbindt.

- Leren in de stad
- Leren van de stad
- Stedelijk leren
- Het gebruik van de stedelijke ruimtes
- De betekenisgeving aan stedelijke ruimtes
- Perceptie en waardering van stedelijke ruimtes
- Relationele sferen en sociale ruimten
- Het translokale karakter van sociale netwerken
- De ongelijke positie van stedelijke burgers: recht op de stad

3 Vijf ambities voor de kindvriendelijke stad

Waartoe moet de kindvriendelijke stad bijdragen?

Een stad die alle kinderen en tieners erkent als stedelijke burgers

Een stad die gelijke ontplooiingskansen creëert voor kinderen en tieners

Een stad die de leefwereld van kinderen en tieners verbindt met de rest van de stad

Een stad die kindvriendelijkheid tot stand brengt via een gedeeld en open leerproces tussen stedelijke actoren

Een stad die kinderen en tieners betreft als medeonderzoekers

2 Een kindvriendelijk stad?

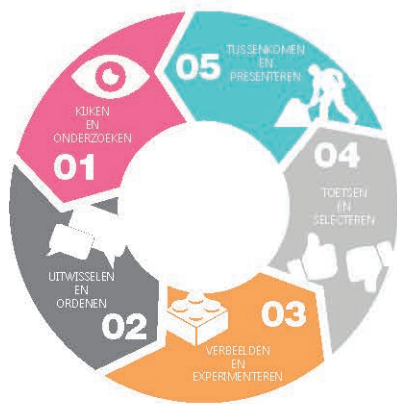
Naar een basisdefinitie van de kindvriendelijke stad.

DEEL I DENK- & DOEKADER

DEEL II KIDS IN ACTIE

5 *Het KIDS-model*

*Een stapsgewijze manier van werken
waarin dialoog en samen bouwen aan de
stad centraal staan.*

4 *Stedelijke planning als hefboom voor een kindvriendelijke stad*

*Stedelijke planningsprocessen als
aanleiding om samen met kinderen,
tiensers en stedelijke actoren de stad van
morgen te maken.*

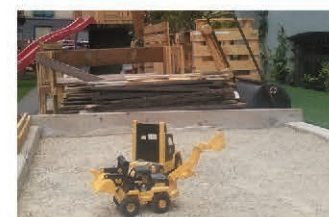
Stadsvernieuwing in Dampoort
Perspectieven in de wijk verbinden

Stadseducatie in Lokeren
Thuis in onze stad

Stadsontwikkeling in Gentbrugge
Het Ottenstadion

Stedelijke transitie in Gent
*Leefstraten voor én door
kinderen en tiensers*

